

Majonien mindennap a délutáni órákban.

Előfizetési díj:
Egész évre 12 ft, félfévre 6 ft, évfolyamra 3 ft o. é.

Helyben előfizetheti Demjén L. és Keresztény Pál urak kereskedésében, hol egyes számok is kaphatók.

Szerkesztői szállás: belső-tordauca 122. sz. Kiadó-hivatal: A tanácsház mellett, az emelet hátsó részében.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Hirdetési díj: öt hasábos garmond sorért 6 kr. s egyszeri beiktatás után 30 kr. helyégedij. Hirdetéseket felvételnek: Helyben: a kiadóhivatalban, Demjén László könyv- és Keresztény Pál papírkereskedésében. Pesten: Zeisler M. (királyutca 60. sz.) Bécsben: Haasenstein és Vogler (Neuer-Markt 11. sz.) Oppelik Alajos (Wollzeile 22. sz.) Rudolf Mosse off. Zeitungs-Agent (Stadt, Seilerstraße 2.) Süddeutsche Annoncen Expedition Stuttgart. Nyitlított cikkek: sora után 20 kr. előleg bevétele mellett a szerkesztőséghez küldendők. Előfizetéseket s hirdetési díjak a vidékről a szerkesztőséghez küldendők be.

Előfizetési feltételek

„Kolozs. Közlöny“

1872-iki folyamára:

11 óra 11 ft o. é.
félre 6 „ „ „
évfolyamra 3 „ „ „
egy óra 1 „ „ „

Az előfizetési minden hó 15-től megújítható.

Előfizetéseket helyben elfogad: a szerkesztőség, Demjén László ur könyv- és Keresztény Pál ur papírkereskedése.

Az előfizetési pénzek a szerkesztőséghez küldendők be.

A „Kol. Köz.“ szerkesztősége.

Az igazságügyi miniszterhez.

Magyarországon az 1840. évi IX. t. cz. szabályozta a mezei rendőrséget. E törvény nem felel ugyan meg a mai fejlődött gazdasági viszonyok, és az 1848. évi átalakulás követelményeinek; mindazonáltal mégis jobb a semminél, és sok tekintetben észszerűen használható. Erdélyben ellenben sem 1848. előtt, sem azután nem volt országos mezei rendőrségi törvény, melynek hiánya a közel 10 millió birtokrészletre darabolt mezei gazdaság észszerű kezelését lehetetlenné tette.

1848. előtt a mezei gazdaság körében előforduló károsodások iránti eljárást, részint a szokás, részint egyes törvényhatóságok statutaris joga szabályozta.

Midőn az absolut kormány az osztrák büntető törvényt Erdélyben meghonosította, az ugynevezett mezei rendőrséget az 1858. évi fenytvényi uton a járásbírók által kezeltette; kik a factumot mint kihágást az osztrák büntető törvény értelmében elítélték ugyan, de panaszlót kárterítési igényével rendes törvény útjára ntasították. Ez utóbbi intézkedés magát a kárterítést illusoriussá tette; mert míg rendes per folyamában a bizonyítékokra kerülhetett a sor, addig a történt károsodásnak — a dolog természeténél fogva — nyoma sem maradt. E bajon részben segitendő 1858. évi június 20-án kelt Patens által az osztr. büntető törvény mindazon szakaszai, melyek a mezei rendőrségre is vonatkoztak a közigazgatási hatóságok illetékességéhez utasítottak, oly meghagyással, hogy a büntetés kiszabása mellett egyúttal a kárterítés is mondassék ki. Ez sem volt egészen megnyugtató eljárás — mennyiben igen gyakran azon különös eredményt szülte, hogy közigazgatási uton maga a tulajdonjog felett is hoztak itéleteket; ezáltal az igazságszolgáltatás és közigazgatás határvonalai sajnosan összezártak.

Miután a törvényhatóságok 1867-ben önkormányzati jogokat visszanyertek, Erdélyben több törvényhatóság, jelesen Torda-, Kolozs-, B.-Szolnokmegye, Cstka-, Udvarhely- és Aranyosszék és az egész Királyföld keblvi viszonyaihoz alkalmazva mezei rendőrségi szabályokat alkottak és léptettek életbe.

Az eddigi rövid vázlatból kitűnik, hogy Erdélyben tényleg a mezei rendőrség különböző anyagi és alaki törvények korlátai között kezeltetik;

TÁRCZA.

A hárem.

A német ének azt tartja: „ha a török bort ihatna, — holnap töröknek csapnék fel.“ — Hogy ezt az illetők csak is azért mondogatják, mert a töröknek jogában áll, több feleséget is tartani maga körül, — az magától értetődik. Pedig „nem minden arany a mi fénylik“, s a török talán épen ellenkező értelemben énekelné a fennidézelt dalt.

Beszélgjen mai „Tárczánk“ a háremről. Teszszük pedig ezt azon majoros-féle emancipatio után sovágó nők érdekében, — (kérem ne értsük félre egymást) kik a férjet csak az „etiquette“ szoros korlátai közé szeretik zárni, a kik csak akkor érzik magukat boldogoknak, ha páváskodó „előzékenység“, s majmolt „udvariasság“ találkoznak.

Sokan a hárem alatt valami különös tömlöczfélék képzelnek magoknak, hol az illető török nők, örökös sötétségben, uruk szigora alatt nyögve, keserűen élik le unalmas s bánatteljes perceiket. — Ez igen téves felfogás, s talán abból eredhetett, hogy a töröknek az a különös „gusztsusa“ van, hogy nem szereti „jóságát“ fitogatni, a miért is egy igen ritkán engedi nejét sétára, s ha igen, csak is letávozottan és — egy rabszolga által kísérve.

növelik ezen zavart a közbejött reformok, ugymint: az 1869. évi IV. t. cz., mely az igazságszolgáltatásnak a közigazgatástól leendő elválasztását elvileg kimondotta; továbbá az életbe lépett új polgári perrendtartás 93. §-nak h) pontja, hol a jelzett elvnek megfelelőleg az 1840. IX. tozkkbe foglal mezei rendőrségi esetek a kir. járásbírók elibe utasítottak; végre az új bírósági szervezet keresztülvitele.

Mindezen gyökeres reformok — a mezei rendőrséget illetőleg — a múlt hagyományai- és bonyodalmaiból kibontakozni képtelenek mindaddig, míg Erdélyben egy általánosan kötelező mezei rendőrségi szabályzat életbe nem lépik.

Közelebbi években a közigazgatási, bel- és igazságügyi miniszteriumok kebelében az erdélyi részek számára egy általános mezei rendőrségi szabályzat lön kidolgozva, ez azonban az igazságügyi miniszteriumban, ösmeretlen okokból, fennakadást szenvedett és életbe nem lépett.

Az erdélyi részekben az összes birtokszabályozások csak kezdetleges stadiumban lévén, elodázhatatlan kötelességévé vált a kormánynak az, hogy az érintett kész mezei rendőrségi szabályzatot, anyagilag az 1840. IX. t. cz. elveivel a lehetőségig összhangzásba hozva, alakilag pedig a polg. perrendtartás keretébe beillesztve, rendeleti uton azonnal életbeléptesse, és ez által a mindenfelől megtámadott és szétszortan fekvő mezei gazdaság törvényes védelmét lehetővé tegye.

Török Albert.

A „Kol. Köz.“ eredeti távsürgönye.

Prága. A „Politik“ egy nyiltlevél közlése miatt — mely az alkotmány eltörlését követeli — lefoglaltatott; a levél írója Clam-Martinicz gróf.

Odessa. A németek itt is megünneplik a német császárság visszaálltának évnapját; valamennyi orosz katonai tekintély, köztük a czár szárnysegéde Kotzebue tábornok is résztvettek.

Páris. A francia kormány kérdést tett Berlinben, hajlandók-e az occupatio idejét rövidíteni, ha valamennyi francia vasut közös garantiát vállal.

Róma. Miniszterválság várható. A Szt-Gotthard-pályára Svájcban és Itáliában a szükséges tüke százszorosát irták alá.

Madrid. A király az új cortes elé adandó ultimatumában határozott támogatást kérend, különben leköszön.

Legújabb táviratok.

Bécs, feb. 5. A kényszerválasztási törvény előreláthatólag még e héten be fog nyújtani. Herbstet az alkotmánybizottság albizottsága jelentés szerkesztésével bizta meg.

Prága, feb. 5. Az új szláv congressus rendezői Rieger, Bleiweis, Mravovic.

Grác, feb. 5. A kereskedelmi kamara a sögyedáruság eltörlése mellett emel szót.

Bécs, feb. 5. A „Wanderer“ egy távirata Rómá-

Serailnek nevezik többnyire azon lakrészt, melyben a nők tartózkodnak. (Ablakai legtöbb esetben az udvarra nyílnak.)

Ezen lakrész a férj jövedelméhez aránylag van berendezve. Mindegyik azonban igyekszik azt tehetsége szerint a legnagyobb pompa és pazarsággal széppé és kellemessé tenni.

Az előcsarnokból nagyszárnyu ajtó vezet be a közös-társalgásra és illetőleg elfogadásra szánt nagy tágas terembe. Itt azután meglátszik a török izlés A pompa a fényvel vetekedik; — a falak mellett perzsa divatu kerevetek állanak, s a sarkokban különféle alaku faragványok, carrarai fehér márvány medenczék, szökőkutak, melyekből kristálytisza, jóillatu víz, esendes morajjal száll fel majd a padlatzatig, hogy ismét vissza essék az aranyhalakkal töltött medenczékbe. — Amot a sarkokban fenséges illatot terjesztő keleti növények lombjai közt mindennemű madárka hangicsál, egyik narancsfa ágáról a másira szállva, mintegy az örökké mosolygó tavasz édes örömeire emlékeztetnek, melyek e kis teremben egyesítve, képviselve vannak még a legzordanabb téiben is.

A nagy teremből azután annyi mellék ajtó nyílik, a hány neje van a török urnak. Nejeinek mindegyike külön-külön szobát bir. Ezek hasonlóan oly fényvel és pompával vannak berendezve, mint valami királynő boudoirja. Csak az az egy kedvezmény vonatik meg tőlök, hogy nincs „szabadkilitásuk“, mivel az ablakok sűrű vasrostélyzattal vannak ellátva.

ből jelenti, hogy irányadó körökben a Francia- és Olaszország közötti viszonyt igen feszültnek mondják.

Madrid, feb. 5. A kaszárnák megvizsgálásánál a főkormányzó a csapatokhoz szónoklatot tartott, s ezek a király és Serrano életével feleltek.

Grác, feb. 5. A ser árak felemelése folytán zavargások történtek, de azok nem öltöttek komolyabb jelleget.

London, feb. 5. Mint mondják, a holnapi trónbeszéd az Alabama-kérdésre vonatkozó tételen kívül valami különösen fontosat nem foglaland magában. — Az amerikai államtitkár, Fish, megczáfolja azon hirt, mintha a genfi választott-bírók megszüntetése végett tárgyalások kezdetek volna, az amerikai kormány ily lépést nem is feltételez Angolország részéről.

Páris, feb. 5. A hivatalos lap közli Périer belügyminiszter visszalépését. Utóda még nincs kinevezve.

Bern, feb. 5. A kiutasított nunciusok Svájc-ból eltolonozottak. A svájci szövetségtanács tiltakozott ezen népjog ellenes eljárás ellen.

Róma, feb. 5. Tegnap este itt és Flórenczben pompás éjszakai fény volt látható.

Nyilt levél

Dr. Dobránszky, jogtanár urhoz!

Élvezettel, és megvalom — örömmel olvastam át a „Kolozsári Közlöny“-ben eddig közölt cikkeit („Társadalmunk bajai“ s „A hon minden gyermekéhez!“) mert éreztem, hogy az azokban napvilágot látott eszmék, érzelmek és vélemények a szíveméhez hasonlóak. De lehetne-e kedves hazádnak oly „magyar embere“, ki az azokban felsorolt hiányokat, a felvilágosodottak hirdett 19-ik század erkölceit rontó és pusztító „szellemét“ kiirtani, tiszta szívvel ne óhajtáná? Hisz a rosszat magunkon uralkodni engedni annyit jelentene, mintha a győzelemről még a csata kezdetén önkényl lemondónánk.

A társadalom rosz-szellemt, — mely minden rejtekében beékelé magát rosz szokásaival, erkölcsöt rontó divatával és ocsmány búneivel, — kiirtani, — ez a t. jogtanár ur czélja, s e czél annál magasztosabb, ezen buzgalom annál elismerésre és követésre méltóbb, mert a haza, a hon: a társadalom és emberiség megjobbítását tüze ki feladatául. — Magasztos mondom e czél, s épen mert magasztos: következképp nem is könnyű azt elérni.

Az emberiség legnagyobb része erkölceiben oly alacsony fokon áll, hogy az azt megmentőnek óriási erővel kell bírnia, hogy a felmerülő akadályokkal megküzd-hessen, de még az is kérdés tárgya, „nem súlyod-e el martyrként az izzap és árban, melyen utja keresztül vezetend.

Mindegy! Inkább essék egy martyr áldozatul egy egész nemzetért, mintsem egy nemzet legyen áldozata a — rosz erkölcsnek.

Mit egy tenni képtelen, tegyen tíz, száz és ezer, . . . Ha az idő mostohasága képes volt a jó erkölcsöket meg-mételyezni, miért ne volna képes a rosszon győzelmet aratni?

Az érzelmek szépsége teszi a szívet is, ha a lélek emelkedett, a szavak is magasról hullanak alá . . . szől-junk a szívekhez, s ha ezeknek hite szunyad is, meghalva még nincs, s a jó és erős akarat orvosa lehet az elme-beteg — érzelmenek. . .

Ne legyünk a sok benéd, hanem a jó tett embe-rei, küzdjünk a kor mérges csapásai ellen, s győzzük azt le a jó paizsával; — s ha mindezekért mást nem érünk is el, osztozunk a költő eme erzelemdu szavaiban, „Te erősen megálltal, a midőn Köröttek annyian elestenek!“

Ha a férj, — ki tulajdonképp csak négy törvényes nőt tarthat, — a nagy elfogadó teremben megjelenik, a nők minden igyekezettel azon vannak, hogy férjük eme perceit örömmé változtassák, s hogy így annak figyelmét kiérdemeljék.

A nőnek előbb nem szabad helyet foglalni, míg a férjnek nem méltóztatott leülni. Ezután is csak a törvényes nők foglalnak mellette helyet, míg a nem törvényesek a terem talaján telepednek le.

Az „udvarlás“ a nő dolga, s leginkább ebéd alkalmával szokásos, a midőn a férjet valódi bálványként állják körül. Az ételeket a nők szokták felszolgálni.

Az első behozza az asztalkendőt, térdre ereszkedik a férj előtt, s csak akkor teszi azt az asztalra, ha az egy itéssel beleegyezését adja. A másik kánált hoz a vízzel, s szinte térdelő állásban férje kezét mossa meg; míg végre ismét egy másik illatos vízzel locsolgatja szakállát, stb., stb.

A nem törvényes nők kötelessége az ebéd felett énekelni, táncolni, vagy zenélni. . . a török pedig ezalatt tele tömi magát — éli világát.

A boldog törökök nem részesülnek a kiálhatatlan nők szeszélyeiben; nem tanulják a gépies „udvarlást“, és még hírből sem ismerik a rideg „etiquette“ szabályait; végre mi a legtöbb: a „szerelemföltés“ emészto kinjairól sem tudnak

Boldog törökök!
Nó, hanem azért én mégsem cserélek veletek!
Csikváry Jákó.

Mentsük meg a csábok kárhözatos ösvényén tévelygőt és helyezzük vissza a boldogság édes örömébe. Mindenki czélja levén: hogy egy szent czél magasztosságát és nemességét érezni megtanulja — másokat arra tanitson. . . Kövessük mi is az utat, s légy te, — tanácsadónk.

Ha más elismerés nem is szálland fejedre, ha férfiasan állottad helyedet, megdicsőüls saját terem-ményeiben!

Nehéz feladat vár reád, komoly, kitaró szilárdaságot igénylő feladat. Amde ha lelked nyugodt és a vésszelkel tusakodni képes, — már is elérted célodat s eleget tevé feladatodnak. . .

És vajlon ki nyujthat e részben segédkezet arra, hogy a czél mielőbb eléréssék?

A sajtó? Ennek minden tekintetben nagy feladat jut osztályrésziül, alkalmat és tért engedve a vélemények kitisztzására. Ha ezt teszi, eleget tett e tekintetben is hivatásának. Ha agyonhallgatással fogadja a kor követelményei érdekében tett felszólalásokat, segédkezet nyujt a rosznak, s tört vet a jó, a nemes és szépnek.

A minden jóért buzduló, nemeslelkű hölgyek? — Ezek első sorban. Pusztítsák és irtsák ki termeikből az annyira elfajult, a társadalmi életnek ugynevezett „lovagjait“, kiknek minden szava önhietség; kik nem tudnak másról társalogni, mint saját haszontalan „én“-jokról; kik képzelt, de valójában soha nem létezett hódoltsokról szerelmi kaandokról, s a nemes szívet undorral eltöltő haszontalan frázisokról beszélnek, — ama ifjakat értem, kiknek jelleme a széptevés, kik a nők külső bajait dicsérgetik saját róvásukra és a társadalom szégyenére. . .

Igen! a nők legyenek azok, kik e rosz szokásokat kiküszöböljék, s ha ezt egyesített erővel keresztülvinni, magukban feltették, — más szellem fogja társalgó termeinket átlengeni, a drága idő hasznos és tüdvös társalgásra lesz felhasználva, és nem fogjuk többé feltalálni azt az „unalmas — bókólast“, mely nélkül a mostani termék el nem lehetnének.

Hogy pedig a nők ezt keresztülvihetik, mutatja számtalan példa. . . Hisz a kolozsári „szeretetház“ felállítás is, nem-e szinte nemesért buzduló hölgyek eszméje? És különben is mit nem vihetnének azok keresztül?

Ha egy francia király szavai szerint: „mi uralkodunk a népeken, s mi felettünk uralkodnak a nők“, — miért ne használhatnák fel hatalmukat arra, hogy első sorban irtó háborut izenjenek mindannak, mi a mai társadalomnak csak szégyenére van?! . . .

Végre segíthet egyesült akarattal mindenki. Mert: „Komoly szilárdaság és tüni bírás Bärminemü akadályt is legyőzhet.“

Ha a mi véleményünket csak százan osztják, s ha ezek csak ezret hoznak zászlónk alá, a czél félig el van érve.

Belépek tehát én is mint közkatona, s bár elismerem gyengeségemet, ha mást nem tehetek, a zászlót fogom vinni, s azt lobogtatom.

Fogadják tisztelt tanár ur — stb.
Pest, 1872. febr. 6-án

Csikváry W. Jákó.

Bukarest, febr. 1-én.

— A Milkov-on tul esső oláh vasutak összekapcsolásáról az orosz vasutakkal egy törvényjavaslat lön a kamarák elé terjesztve, mely kétség kívül el fog fogadtatni. A pálya Jassytól a Pruthig vezet s 20 kilométer hosszú. 88 évre fog átadatni a lagelőnyösebb föltételeket ajánló társulatnak. Egy kilométerre 200,000 franknak 7 1/2%-ali kamatozása biztosítatik, beleértve a törlesztési részletet is. A vágányok szélessége az orosz pályákéhoz alkalmaztatik a kormány felhatalmaztatik a két ország vasutainak egybkapcsolása felett külön szerződést kötni egy a Pruthat áthidaló hid kiépítésére — fenn-tartatván a törvényhozás helybenhagyása.

Izmailban ismét nagy zsidó-üldözés történt. Azt mondják, hogy egyik templomból elveszték a templomi drága edények s egy papnak azok mellett tartott 130 darab aranya; a templomi edényeket egy izraelitánál találták meg, kit is nagy feltűnéssel elfogtak, minek az lett a vége, hogy az alsóbb néposztály mindentel meg-támadta a zsidókat. A craval két napig tartott: bezúrták ablakaikat, házaikat rombolták s a kit közüliük megfoghattak, kor és nem különbség nélkül bántalmazták. A zavargás indítóit elfogattak.

A „Poporul“ közelebről azzal vádolta az izraelitákat, hogy elrabolják a román leányokat s Konstantinápolyba, Alexandriába szállítják stb. s hogy azért nem állhatják őket a románok, mert a zsidó törvények nem férnek össze a románok vallásával, hogy jellemtelenségek és külsőjük teszi őket utáltakká a románok előtt, hogy a zsidók panaszait szembe állítva isszonyu tetteik-vel a románok türelme tulságosnak mondható. Ily izgatás mellett nem csoda, ha a nép alsóbb osztályai barbar módon kegyetlenkednek a zsidóknak.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, február 7. 1872.

— A nóegylet febr. 6-ki álarzos tánczvigalmát nagy számmal látogatta a közönség, már 9 órakor

Hivatalos.
(403) 1-3
Hirdetmény.
Melyvel közhírré tételük, hogy Besztercén a dohány vidéki rakáróság (Labak-Bistriks-Vorlag), melynek évenkénti dohányforgalma 164390 frt 55 krt teszen, nyilvános verseny úján, írásbeli ajánlatok beadása mellett, az arra alkalmasnak találandó vállalkozónak fog átadni.
A szabályszerűleg kiállított és bepecsételt (50 kros bélyeggel ellátott) írásbeli ajánlatok legkésőbb **február hó 4-én déli 12 óráig** a kolozsvári m. kir. pénzügyigazgatóság elnökségéhez benyújtandók.
A további feltételek ezen m. kir. pénzügyigazgatóság kiadó-hivatalában, valamint a beszerzési m. kir. pénzügyi biztosságnál a szokott hivatalos órák alatt megtekinthetők.
Kolozsvárt, 1872. február hó 2-án.
A m. kir. pénzügyigazgatóságtól.

Nem hivatalos.
(397) 2-3
Hirdetmény.
Melyvel közhírré tételük, miszerint Torlán a dohány-nagyüzem, melynek évenkénti dohányforgalma 121,376 frtot teszen, nyilvános verseny úján, írásbeli ajánlatok beadása, az arra alkalmasnak találandó vállalkozónak fog átadni.
A szabályszerűleg kiállított, lepecsételt írásbeli ajánlatok legkésőbb **február hó 26-án déli 12 óráig** a kolozsvári m. kir. pénzügyigazgatóság elnökségéhez benyújtandók.
A további feltételek ezen pénzügyigazgatóság kiadó-hivatalában, úgy mint a torlai m. kir. pénzügyi biztosságnál a szokott hivatalos órák alatt megtekinthetők.
Kolozsvárt, 1872. január hó 29-én.
A m. kir. pénzügyigazgatóságtól.

Robey & Company Limited,
angol gépész-mérnökök és gazdasági gépgyárosok,
Pesten, üllői-ut 1. sz. alatt.
sietnek ezen közhírré tenni, miként sikerült WOOD W. A. amerikai arató-gépgyárossal Amerikában és Angliában jelenleg legjobbnak elismert CHAMPION-féle arató-gépek és WOOD-féle kaszálók kizárólagosan Magyarországon szerződnie. A híres WOOD-féle amerikai gyárban készült gépekből eddig már 152,371 adatot el, mely nagy összeg a gépek széleskörű használatát jelöl, melynek következtében a föld minden országában, beleértve a legelső díjakat, melyek csak valaha adtak a gazdasági gépészet terén, hasonló czélokra készült gépeknél.
CHAMPION-féle magánterakó arató gépek és WOOD-féle kaszálók Magyarországra számarra csak állalunk rendelkezni meg, és habár ezen gépekből nagy készletet is tartunk rakárunkban, ezennel (tiszteltetésesen) felkérjük a nagyérdemű gazdákönömpontosságával kellő időben végrehozhatnunk.
Hogy ezen gépekhez kívánatos tartalkészletek is nálunk mindig készen találhatók, feleslegesen gondoljunk felmenteni.

Együtt van szerencsések jelenteni, miként Patent Vasművek és vasgerendás cseplő-gépeinkre már eddig is rendkívül számos előjegyzéseink vannak az 1872-ki cseplő-idejére, miért is a venni szándékozókat teljes tisztelettel felkérjük, megrendelésüket mihamarabb beküldeni.
Hogy gőzmozonyaink az 1869-iki szőlőki és 1871-iki miskolci kiállításán a legkésőbb tüzelő-anyagait, a legrovidebb idő alatt a legtöbb gőzt produkálták, s hogy tavalyi patent vasrúdműves cséplőgépeink az első díj 30 arannyal és a nagy aranyérmét nyert, továbbá hogy patent vasrúdműves és vasgerendás gépeink tartósságra és nagy munkaképességre nézve minden más, hasonló czélra készült gépekkel föltűnőleg, eléggé ismeretes tények, minsem hogy szükséges lenne gépeink fölkeltésére vitt czélzatásukat bővebben is bizonyítani.

Robey & Company Limited,
Pest, üllői-ut 1. sz.
(395) Képes árjegyzékek ingyen kaphatók. 2-24

Megjelent és Demjén László
könyvkereskedésében Kolozsvárt és általa minden könyvárusnál kapható:
Kolozsvár története.
Első kötet.
Oklevélgyűjtemény (1. kötet) 513. Kr. e. — 1540. Kr. u.
Egy külön kötet világi és királyi rajzokkal. (36 tábla.)
Írta Jakab Elek.
Ára 10 frt.
(327)
E. mindez tekintetben nagy, epochalis munkát itt hosszasan díszíteni és ajánlani feleslegesnek tartom, csak annyit kívánok megjegyezni, hogy Kolozsvár város e munka kiadásával magának maradandó emléket emelt. Siessen tehát a vártos értelmes t. közönség, e munkát pártfogása alá venni és torjlesztani, hogy a negyszorgalmu és szakitudós írta minél több kedvet öntsön e munka folytatására, melynek legérdekesebb része az újabbkor története lesz. A ki megszerzte magának ezen 3 részű első kötetet, az bizonyára érdeklődni fogja lapozgatni és benne bolygatódni, s a folytatását minden áron megszerzi magának.

megkezdődött a kocsizörgés és dörgött az szakadalan, mint ha csak valamely várostromát hallottuk volna.
— **A légszuszogató** társulat is bemutatta hódolatát a növényeknek: kedden este, a növényeti álar-csoszából alkalmából ritka szép lánggál égltek a légszuszogatók. Ezt érdemül ezennel feljegyezzük.
— **Katonai kincstári ügyészek.** A közöshadügyminiszter az ugynevezett katonai kincstárnak polgári jogügyekben való képviselőségét magán ügyvédekre akarván bízni, ebbeli szándékát az igazságügyminiszterrel közölte, innen a pénzügyminiszterhez tételt át, hol ezen szándék ellen azon véleménynek lön kifejezés adva, hogy a kincstár érdekei a magy. kir. pénzügyi ügyészségek által inkább megóvhatók, mint az államtól független magán ügyvédek által — s a pénzügyminiszter ur készségesen elláallja az. u. n. katonai kincstár képviselőségét az alatta álló ügyészi hivatalok részére, ha az ebből eredő költségtöbbletet a közöshadügyminiszterium viselni hajlandó.
— **Pompejorámát** akar Ováry Lipót a pesti-nemzeti muzeum kertjében vagy az erzsébeti sétányon felállítani. Egy pompeji stílyben épült házikóban nagytő üvegét látható benne Pompei jelene és 2000 év előtti múltja.
— **Földrengés volt** Konstantinápolyban, a város körfalainak egy része nagy robajjal a márványtergerbe omlott.
— **Sz. 339—1872. Hirdetmény.** A főmélóságu m. kir. belügyminiszteriumnak 4444—1871. sz. alatt kelt engedélye folytán a tűzifa utáni vásárvámvetel mindazon helybeli lakókkal szemben is, kik a városra gyáraik—és raktáraikba üzletfolytatás, vagy eladás végett szállítják azt, megengedtelvén, s a 37—1871. városi képv.—közgyűlési sz. alatt Kiss Sándornak adatván ki bérbe, azon sok oldalról felmerült panaszok és gyakori surlódások kikerülése tekintetéből, hogy azon városi lakosok, kik a tűzifát saját házi szükségletükre szállítják, a városok által, mint eddig, vásárvámvetésre ne kényseritessenek, tanács köztudomásra hozva, nevezett vámbérlőhöz mai napon intézett azon meghagyását: 1. Mindazon helybeli, s itt adozó lakosok, a kik a városba saját házi szükségükre saját, vagy ide való lakostól fogadott marhákkal tüzelésre való fát szállítanak, vagy szállítatnak, semmiféle vámot fizetni nem kötelesek; a kik azonban a saját szükségök ürügye alatt hehozot, behozatott fát, más czélokra, ugymint üzlet, eladás kereskedés gyárba vagy raktárba helyezés végett használnák, s e tény ellenök bizonyították, mint a vásárvám kikerülők, első esetben 3 % három, másodikban 12 % tizenkét forintig, ismétlés esetében fokozatosan fognak a bérlő feljelentésére, a kpnitányi hivatal által megbüntettetni: ezen büntetésépeneknek kétharmada a bérlőt, egyharmada a városi szegények pentzárát illetvén. 2.) Ha a bérlő, a fennebi szabály ellenére valakit jogtalanul mégis megmégvámoltna, vagy megzalogoltna, az illető fél panaszja folytán, a tény bebizonyítása esetében, az A.) díjszabályban kiszabott 1-től 10 frt %- egytől tíz forintig terjedő ismétlés esetében még fokozódó pénzbüzságra fog a kapitányi hivatal által a szegények pentzárá javára megbüntettetni. 3.) A vasuton eladás végett hozatott tűzifa utáni vásárvámot köteles az eladó az onnani elszállítás

előlt, a vám haszonbérletjének akár egyezés, akár az A díjszabályzat 54-ik tételében említett módon és arányban megfizetni, a mit ha elmulasztana, a tény bebizonyítása esetében, mint a vásárvám kikerülője, az 1. pontban felsorolt módon fog a kapiányi hivatal által megbüntettetni. Egyébiránt önként értetvén, hogy a 6211.—1870. tanacsai szám alatt kibocsátott A. B. C. és D. betűvel jegyzett díjszabályzatok (Tariffák) teljes érvényben és hatályban maradnak. Szab. Kir. Kolozsvár város közigazg. tanácsától január 31-én 1872.
— **Özv. Cziriák Antalné** a székely vértanuk síremlékére 77 ftot gyűjtött.
Az „Odeszky Viesznik“ egyik távirata nyomán mult hó 9-én Semaha város a Kaukázusban egy borzasztó sokáig tartó földrengés által szétromboltott; csak kevés ház maradt épen; A nyomor iszonyu és sok ember veszett oda. Egyidejűleg Odeszában és Kisinev városában is észleltek földrengést.
— **Salzburgban** van egy hóhérbárd a 17-ik századból, melyre e szók vannak vésvé: A ki valamit talál a nélkül, hogy elvesztették volna, valamit vesz a mit el nem adtak, — az meghal, mielőtt beteg lett volna.
— **Az „általános elemi biztosító bank“** körlevelében tudatja, hogy a f. évi január hó 30. tartott közgyűlés a kölcsönösségen alapuló intézetnek, új szilárd alapon fekvő részvénytársulatba való átalakítását, önkényes átruházás útján, határozatra emelte. Ezen határozat következtében minden ez év február hó 1-től eszközölt új biztosítások az „Elemi biztosító részvénybank“ számadása és veszélyére átvételnek. Az „Elemi biztosító részvénybank“ egyuttal teljes kezességet vállal a kölcsönös „Általános elemi biztosító banknál“ eszközölt biztosításoknak lejártáig eredhető károkkért. Az új részvénybank az általános elemi biztosító bank biztosításait a még folyó időre átvállalja, a felek részéről minden kétely az átruházás iránt eloszlik, mivel a részvénybanknak 2 millió forintra szaporított biztosítéki alapja tökéletes megnyugvást nyújt a károknak minden eshetőségeken teljes kiegyenlítésére: másrészt felmentenek a biztosított felek a kölcsönösségből metalan eredhető utólagos díjfelvételek lehetősége alól. A kiállított kötvények lejáratuk idejéig érvényben maradnak és a felek külön kívánatára még azon észrevétellel is láttathatnak el, hogy az „Elemi biztosító részvénybank“ a további biztosítási tartamra teljes biztosítékot vállal metalan károkra nézve.
— **Kilenczedik közlemény** a k.—monostori m. kir. gazd. tanintézetnél felállítandó önkényes tűzoltóegylet részére történt adakozásokról. Az igazgatósághoz beküldött Bodor Pál ügyvéd ur 5 frt, Bihari Sándor ur 1 frt, összesen 6 frt. Felföldy Elek és Nyárády Dénes urak ivén: Felföldy Elek ur 2 frt 40 kr, Nyárády Dénes ur 1 frt, Csizsér Lajos ur 1 frt, Müller Albert ur 1 frt, Száva Lajos ur 20 kr, Veres Ignác ur 50 kr, Száva Pál ur 20 kr, Száva Domokos ur 20 kr, Fosztó Géza ur 1 frt, Kopácsi ur 1 frt, Pajor Tamás ur 1 frt, Bátyay József ur 50 kr, összesen 10 frt. — Karácsonyi János ur ivén: Biro József ur 1 frt, Karácsonyi János ur 1 frt, Bányai Mihály ur 2 frt, Mohai Árpád ur 1 frt, Loozits István ur 40 kr, Nekkely ur 50 kr, Porutz János ur 40

kr, Márton Gábor ur 50 kr, Bányai Mózes ur 2 ft, gr. Csáky Miklós ur 5 ft, Bajniczi Ákos ur 40 kr, Gelits Imre ur 20 kr, összesen 14 ft 40 kr. Fogadják a nemes adakozók öszinte köszönetünk nyilvánítását. K.—Monostoron 1872. február 6. Kodolányi Antal, Gamauf Vilmos.
— **A himlő-járvány ellen.** Dr. Heinicke homöopatha a himlő-járvány megállítására egy homöopathikai módon készült anyagot ajánl a beoltásra, mely Liposében Dr. Schwabe gyógyszerárából megkapható. E beoltás-anyag tehén himlőből van véve s homöopathikai módon van fokozva, elkészítve.
— **Ophir.** A híres afrikai utazó Mauch m. é. szept 5-én Afrikában, a déli szélesség 20 f. körül egy terjedelmes ősrégi város romjaira akadt. Eromokról dél-afrikai utazók már régóta beszélnek. Belsőültek szerint e helytől éjszaknyugotnak három napi távolban még őri-ásibb romok találhatók s arany földek. Mauh valószínűnek tartja, hogy itt volt Salomon király Ophirja.
— **Terno a börtönbenn.** A Sz...i főkapitányági börtönbenn egy öreg asszony van letartóztatva három pár csizma lopása miatt. A minap ez a szegény asszony a bécsi lotterian ternőt csinált s most azon busul, hogyan vegye fel majd a pénzt, miután remélhetőleg három hónapnál több időre fogják elítélni; a resconto pedig ez idő alatt elévült. Különös, hogy az öregasszony saját vallomása szerint éppen azért adta lopásra a fejét, hogy a lotériába rakhasson. A kapitányáság külön gondoskodott, hogy a szerencsés szerencsétlen nyereményéhez, a csizmak tulajonosa pedig ellopott jószágá árához jusson.

Apróság.
A róza mívelése Chinában és a siami királyságban. A legrégebbi görög szerzők szerint a róza Kis-Ázsia vagy Eyperből — hova Vénus, kinek e virág ajánlva volt, férjéhez ment — a trójai hadviselés alkalmával származott Görögouba. Innen terjedt volna el aztán az egész világon. Kolumbus Amerikában is talált. A mexikói császár kertjében ápolta s az évek bizonyos ünnepén, megjelent a nap fia a perui Inkasz is a nép előtt, feje róza koronával lévén ékesítve. A peruiak által a rózsát menny fájának nevezetik.
Már a legrégebbi időkben tenyésztet a róza Sereországnak (China's Chochinchina); hol a mennyi birodalom egyik legnagyobb és legidősb bölcsészének kedvence virága volt. Ama 18 ezer kötet között, melyből 12 ezer kézirattól áll, s a császár könyvtárát teszi, 1500 a füvészet — s virágtenyésztés, ennek harmadrésze pedig egyedül a róza nevelésének tanulmányozására van szentelve. — Confucius, a chinai költők előadása szerint egy költeményében a virákirályné szépségét s kellemét éneklí meg.
Sok évszázad folyt azóta le s a róza még mindig a legnagyobb gondal tenyésztetik, Amurstrontól egész az Iranvadi folyóig le, mely a Biermanok országán keresztül az ind-chinai félszigetre foly.
De ezen népek nem saját gyönyörük, vagy kedv celsükre tenyésztik a rózsát; hanem, mert ők csak azt szeretik, a mi kicsiny s alacsony, épen úgy az állatok nevelése, mint a virágok ápolásában. Lovai nem erősebbek, mint öszvéreink, szarvas marháik oly aprók, hogy

inkább lehetne azokat az Ontárió tó nagyon gyöngye — Bison-jainak tartani, birkaik kicsinyek mint rókáink. A rózsák a roppant es. kerthen azon czéliből tenyésztetnek, mert a belőlük nyereendő szesz évenként 60 ezren frot jó-vedelmez. E szesz csupán a császári család, mandarinok s a birodalom legelőkelőbbjeinek áll jogában használni; minden más, kinél egy ily szesz üveget találnak, ép oly szigoruan bünhődik, mint a gyilkosságért.
E rózsák alig nagyobbak egy-egy rendez díonál, — s legfőlebb 8' magas száron teremnek; de a birodalom legszebb s legjobban ápoltt növényeihez tartozik. Ugyan ezt látjuk a kanton viczekirály kertjében is. A chinaiak csupán két nemével bírnak a rózsának a fehér, s sűrűs — színtekkel, más változatokban alig ismeretes előttük. A mit mi helytelenül bengali, vagy cochinchinai rózsá-tónék nevezünk, a chinai birodalomban alig 100 példányban találhatók. A chinai rózsák ritkán bírnak 20—24 levellel, pedig Franciaországban és Olaszországban számuk 100-ra is megy. — A legjobban művelt chinai kertekben a rózsák gyakorta csak 6—8 levelűek. Az oltást, melyhez Európában a legutolsó kertész is ért a chinaiak alig ismerik.
China rendkívüli mennyiségű rózsavizet állít elő: más keleti birodalmak pedig, Kis-Ázsia vagy Perzsiából Európa minden vásárját ellepik vele. A chinaiak rózsavaját is készítenek, melynek azon ereje van, hogy a házakat környező rózsz szellemeket, melyek betegséget — vagy rossz gondolatot okoznak, elűzi. Ugyan e babona uralg Siamban, hol azon hiedelemben élnek, miként a gonosz a cyprus, a jó ellenben a rózsából származik.
(A „Musée des Sciences“ után.)
— **Nemzeti színház.** Csütörtök, február 8-án „Plumet, a nagybácsi örökség“ Vigjáték 4 felvonásban.
Távirati tudósítás a bécsi börszéről.
Feb. 1-ről: 5% Metalliques 62.75. 5% Nemzeti kölcsön 72.30. 1860-diki államkölcsön 106.—. Bank-részvények 865. Hitelrészvények 348.50. London 113. 10. Ezüst 111.75. Cs. kir. arany 5.38. Napoleonor 8.99.
Földtermentesítési kötvények: Magyar 80.30. Temesi 78.—. Erdélyi 77.25. Horv.—Slavon —.—.
Id. felelős szerkesztő: Sándor János.
NYILTTÉR.
(1868 óta)
okleveles fogorvos
MÁTHÉ DOMOKOS,
Bécsből:
lak. jelen. Kolozsvárt e hó 20-ig az „Európa“ szálloda 5 és 6. sz. Rendel fog és szájbajokban szenvedőknek nap. d. e. 9—12-ig d. u. 2—5 óráig. Szegénysorsuaknak ingyen.
■ Consultatiónk és nyomtatott árjegyzékek mindenkinek gratis. 5—25